

ตอนที่ 3 ต้นทุนการผลิตและค่าใช้จ่ายของสถานประกอบการ

แบบ สอ.2/1 และ สอ.2/2

ข้อ 14	ต้นทุนการผลิตและต้นทุนสินค้าที่ขายในปี 2559	Rec.04
1. ค่าซื้อวัตถุดิบและวัสดุประกอบที่ใช้ในการผลิต จำนวน บาท หมายรวมถึง ค่าซื้อวัตถุดิบในการผลิต วัสดุที่ใช้ในการบรรจุหีบห่อ ค่าขนส่งเข้า ค่าภาษีเข้า ค่าประกันภัย (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม วัตถุดิบฯ ที่ส่งคืน ส่วนลดรับ) มูลค่าวัตถุดิบและวัสดุฯ ที่ได้รับจากสำนักงานใหญ่ หรือ สำนักงานสาขา ให้บันทึกรวมไว้ในข้อนี้ด้วย		
2. ค่าใช้จ่ายในการผลิต (รวมรายการ 2.1 + 2.2 + 2.3 + 2.4 + 2.5) จำนวน บาท		
2.1 ค่าเชื้อเพลิง จำนวน บาท		
2.2 ค่าไฟฟ้าที่จ่ายในการผลิต จำนวน บาท		
2.3 ค่าติดตั้ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาสินค้าที่จำหน่ายให้ลูกค้า จำนวน บาท		
2.4 ค่าติดตั้ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ จำนวน บาท		
2.5 ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ (ระบุ) จำนวน บาท		
3. ค่าซื้อสินค้าที่ซื้อมาจำหน่ายในสภาพเดิม จำนวน บาท		
4. ค่าจ้างเหมาจ่ายให้สถานประกอบการอื่นผลิตสินค้าให้ จำนวน บาท โดยสถานประกอบการจัดหาวัสดุให้		
5. ค่าธรรมเนียมที่จ่ายสำหรับลูกจ้างเช่า (แรงงานเช่า) จำนวน บาท		
รวม (รายการ 1 + 2 + 3 + 4 + 5) จำนวน บาท		

วัตถุประสงค์ :

ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายในการผลิตประเภทต่างๆ รวมทั้งต้นทุนสินค้าที่จำหน่าย ได้แก่ ค่าซื้อสินค้าที่ซื้อมาจำหน่ายในสภาพเดิม และค่าจ้างเหมาจ่ายให้สถานประกอบการอื่นทำการผลิตสินค้าให้ ข้อมูลเหล่านี้นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาต้นทุนการผลิต ค่าใช้จ่ายในการผลิตประเภทต่างๆ และกำไรของสถานประกอบการแล้วยังนำไปใช้ในการประมาณรายได้ประชาชาติ โดยคำนวณจากค่าใช้จ่ายขั้นกลางในการผลิต (Intermediate Costs หรือ IC) และมูลค่าเพิ่ม

✎ วิธีบันทึกแบบ สอ.2/1 และ สอ.2/2 : บันทึกจำนวนเงิน ลงบนเส้นประ.....

⚙️ **ค่าซื้อวัตถุดิบและวัสดุประกอบที่ใช้ในการผลิต** รายการที่ 1 นั้น นอกจากส่วนที่สถานประกอบการจัดซื้อเองแล้ว หากได้รับมาจากสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขาของสถานประกอบการ จะต้องบันทึกมูลค่าในส่วนที่ได้รับมาไว้ในรายการนี้ด้วย (กรณีที่สถานประกอบการแยกระบบบัญชี กับสำนักงานใหญ่ และสำนักงานสาขา)

⚙️ **ค่าใช้จ่ายในการผลิต** รายการย่อยที่ 2.4 ค่าติดตั้ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ กรณีที่เป็น การซ่อมแซมใหญ่ที่เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต หรือยืดอายุการใช้งานของเครื่องจักร เครื่องมือ ไม่นับเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิตในข้อนี้ ให้นับเป็นการเพิ่มมูลค่าสินทรัพย์ถาวร ในข้อ 21 มูลค่าสินทรัพย์ถาวรที่เปลี่ยนแปลงระหว่างปี

การติดตั้ง ซ่อมแซม และบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ ให้กับสำนักงานใหญ่ หรือสำนักงานสาขาที่ไม่ได้แยกระบบบัญชี จากสถานประกอบการ ให้นับรวมไว้ในรายการนี้ด้วย

ค่าซื้อวัตถุดิบและวัสดุประกอบที่ใช้ในการผลิต

หมายถึง มูลค่าของวัสดุและชิ้นส่วนของวัสดุที่ประกอบกันขึ้นเป็นผลิตภัณฑ์ รวมถึงเชื้อเพลิงที่ใช้เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ และวัสดุที่ใช้ในการบรรจุหีบห่อ เช่น แอลกอฮอล์ แก๊สกระป๋อง

ค่าใช้จ่ายในการผลิต

❁ **ค่าเชื้อเพลิง** หมายถึง มูลค่าของเชื้อเพลิงทุกชนิดที่ซื้อมา เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับพลังงานและความร้อน **ไม่รวม** เชื้อเพลิงที่เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ หรือที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า หรือเชื้อเพลิงที่ได้จากผลพลอยได้ของกิจกรรมการผลิต เช่น ชีเสื่อย

❁ **ค่าไฟฟ้าที่ใช้ในการผลิต** หมายถึง มูลค่าไฟฟ้าทั้งหมดที่สถานประกอบการซื้อมาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า รวมทั้งค่าไฟฟ้าที่ได้รับจากหน่วยพลังงานของสถานประกอบการอื่นแต่อยู่ในเครือข่ายเดียวกัน โดยจะต้องประมาณมูลค่าเหมือนกับการซื้อขายโดยปกติ

❁ **ค่าติดตั้ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาสินค้าที่จำหน่ายให้ลูกค้า** หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่สถานประกอบการต้องใช้จ่ายในการติดตั้งหรือประกอบขึ้นส่วนของสินค้าที่จำหน่ายให้ลูกค้า รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมและบำรุงรักษาสินค้าที่จำหน่ายให้ลูกค้าตามระยะเวลาที่ระบุไว้ในใบรับประกัน หรือสัญญาการซื้อขายสินค้า

❁ **ค่าติดตั้ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่สถานประกอบการต้องใช้จ่ายในการติดตั้ง ซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการผลิตของสถานประกอบการ เพื่อให้อยู่ในสภาพที่สามารถใช้งานได้

❁ **ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ** หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับกระบวนการผลิตสินค้า นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น เช่น ค่าเช่าเครื่องมือเครื่องจักร ที่ใช้ในการผลิตสินค้า เป็นต้น

ค่าซื้อสินค้าที่ซื้อมาจำหน่ายในสภาพเดิม

หมายถึง มูลค่าในการซื้อสินค้าเพื่อนำมาจำหน่ายในสภาพเดิม โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพ

ค่าจ้างเหมาจ่ายให้สถานประกอบการอื่นผลิตสินค้าให้โดยสถานประกอบการจัดหาวัสดุให้

หมายถึง จำนวนเงินที่สถานประกอบการจ่ายเป็นค่าจ้างให้สถานประกอบการอื่นหรือผู้อื่น เพื่อทำการผลิตสินค้าให้สถานประกอบการแห่งนี้ โดยสถานประกอบการแห่งนี้เป็นผู้จัดหาวัตถุดิบให้

กรณีที่สถานประกอบการจ้างหรือสั่งทำสินค้าโดยผู้รับจ้างทำเป็นผู้ออกค่าวัตถุดิบเอง ให้นำเป็นการซื้อสินค้าถ้าสินค้านี้ดังกล่าว

- นำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิต ให้บันทึกไว้เป็นค่าซื้อวัตถุดิบฯ (ข้อ 14) รายการที่ 1
- นำมาจำหน่ายโดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ให้บันทึกไว้ในค่าซื้อสินค้าสภาพเดิม (ข้อ 14) รายการที่ 3

ค่าธรรมเนียมที่จ่ายสำหรับลูกจ้างเช่า

หมายถึง จำนวนเงินที่สถานประกอบการจ่ายเป็นค่าตอบแทนแรงงานของลูกจ้างเช่าให้แก่สถานประกอบการอื่น หรือผู้อื่น

แบบ สอ.2/1 และ สอ.2/2

ข้อ 15	วัตถุดิบและสินค้าคงเหลือในปี 2559	
	ต้นงวด หรือ 1 ม.ค. 59 (บาท)	ปลายงวด หรือ 31 ธ.ค. 59 (บาท)
1. วัตถุดิบและวัสดุประกอบฯ		
2. สินค้าระหว่างผลิต		
3. สินค้าสำเร็จรูป		
4. สินค้าที่ซื้อมาจำหน่ายในสภาพเดิม		
รวม (รายการ 1 + 2 + 3 + 4)		

วัตถุประสงค์ :

ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับสต็อก (Stocks) ของวัตถุดิบและสินค้าของสถานประกอบการข้อมูลวัตถุดิบและวัสดุประกอบฯ คงเหลือต้นงวดและปลายงวด นำไปใช้ในการคำนวณวัตถุดิบฯ ที่ใช้ไประหว่างปี ซึ่งถือเป็นค่าใช้จ่ายชั้นกลางในการผลิต ข้อมูลสินค้าระหว่างผลิตคงเหลือต้นงวดและปลายงวด นำไปใช้ในการคำนวณต้นทุนการผลิต สินค้าสำเร็จรูป ข้อมูลสินค้าสำเร็จรูปคงเหลือต้นงวดและปลายงวด และสินค้าที่ซื้อมาจำหน่ายในสภาพเดิมต้นงวดและปลายงวด นำไปใช้ในการคำนวณต้นทุนสินค้าที่ขาย

วิธีบันทึกแบบ สอ.2/1 และ สอ.2/2 : บันทึกจำนวนเงิน ลงบนเส้นประ.....

❁ การบันทึกมูลค่าต้นงวดและปลายงวดของวัตถุดิบและวัสดุประกอบฯ สินค้าระหว่างผลิต สินค้าสำเร็จรูป และสินค้าที่ซื้อมาจำหน่ายในสภาพเดิม ให้บันทึกตามราคาตลาดในปัจจุบัน ซึ่งได้รวมค่าภาษีขาเข้า ค่าใช้จ่ายต่างๆ ในการจัดซื้อซึ่งผู้ซื้อจะต้องจ่ายเอง

❁ สำหรับสถานประกอบการที่รอบบัญชีเป็นวันที่ 1 มกราคม – 31 ธันวาคม 2559 ให้นับวันที่ 1 มกราคม 2559 เป็นวันต้นงวด และวันที่ 31 ธันวาคม 2559 เป็นวันปลายงวด ส่วนสถานประกอบการที่งวดบัญชีแตกต่างไปจากนี้ ให้นับวันต้นงวดบัญชีและปลายงวดบัญชีเป็นวันต้นงวดและปลายงวด สำหรับการบันทึกมูลค่าวัตถุดิบและสินค้าคงเหลือในข้อนี้

วัตถุดิบและสินค้าคงเหลือ

❁ **วัตถุดิบและวัสดุประกอบฯ** หมายถึง มูลค่าของวัสดุและส่วนประกอบทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตสินค้าและสินทรัพย์ถาวรขึ้นใช้เองของสถานประกอบการ รวมถึงเชื้อเพลิงที่ใช้เป็นส่วนประกอบของผลิตภัณฑ์ และวัสดุที่ใช้ในการซ่อมแซม บำรุงรักษา และบรรจุหีบห่อ วัสดุฯ ดังกล่าวให้นับรวมส่วนที่สถานประกอบการเป็นเจ้าของแต่เก็บไว้ที่อื่นเพื่อการผลิต

❁ **สินค้าระหว่างผลิต** หมายถึง มูลค่าสินค้ากึ่งสำเร็จรูปที่ยังอยู่ในกรรมวิธีการผลิต โดยได้ผ่านขั้นตอนการผลิตบางส่วนแล้ว แต่ยังไม่สามารถนำไปจำหน่ายได้ รวมถึงมูลค่าสินค้ากึ่งสำเร็จรูปที่สถานประกอบการจ้างเหมาให้สถานประกอบการอื่นผลิตให้เพื่อนำมาผลิตต่อ

❁ **สินค้าสำเร็จรูป** หมายถึง มูลค่าของสินค้าที่ผลิตเสร็จแล้ว พร้อมทั้งจะนำออกจำหน่าย ซึ่งรวมถึงสินค้าสำเร็จรูปที่สถานประกอบการจ้างเหมาให้สถานประกอบการอื่นผลิตให้โดยสถานประกอบการแห่งนี้เป็นผู้จัดหาวัตถุดิบให้ แต่ไม่นับรวมมูลค่าสินค้าสำเร็จรูปที่สถานประกอบการแห่งนี้รับจ้างเหมาทำการผลิตให้สถานประกอบการอื่น

❁ **สินค้าที่ซื้อมาจำหน่ายในสภาพเดิม** หมายถึง มูลค่าของสินค้าที่สถานประกอบการซื้อมาและจำหน่ายไปโดยไม่เปลี่ยนแปลงสภาพ

แบบ สอ.2/1

ข้อ 16	ค่าใช้จ่ายในการขายของสถานประกอบการในปี 2559 ได้แก่ ค่าโฆษณา ค่าขนส่งสินค้าที่ขาย และค่านายหน้า เป็นต้น	Rec.05
	จำนวน	บาท

แบบ สอ.2/2

ข้อ 16	ค่าใช้จ่ายในการขายของสถานประกอบการในปี 2559	Rec.05
	1. ค่าโฆษณา	จำนวน บาท
	2. ค่าขนส่งสินค้าที่ขาย	จำนวน บาท
	3. ค่านายหน้า	จำนวน บาท
	4. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการขาย (ระบุ)	จำนวน บาท
	รวม (รายการ 1 + 2 + 3 + 4)	จำนวน บาท

วัตถุประสงค์ :

ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการขายของสถานประกอบการ ได้แก่ ค่าโฆษณา ค่าขนส่งสินค้าที่ขาย ค่านายหน้า และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ข้อมูลเหล่านี้นอกจากจะเป็นประโยชน์ในการคำนวณจากค่าใช้จ่ายชั้นกลางในการผลิต (Intermediate Costs หรือ IC) และมูลค่าเพิ่ม

✎ วิธีบันทึกแบบ สอ.2/1 และ สอ.2/2 : บันทึกจำนวนเงิน ลงบนเส้นประ.....

⚙️ แบบ สอ.2/1 : การบันทึกค่าใช้จ่ายในการขาย ให้บันทึกเป็นยอดรวม ลงบนเส้นประ.....

⚙️ แบบ สอ.2/2 : การบันทึกค่าใช้จ่ายในการขาย (ค่าโฆษณา ค่าขนส่งสินค้าที่ขาย ค่านายหน้า และ ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการขาย) ให้บันทึกแยกตามรายการช้อย่อย พร้อมทั้งบันทึกยอดรวม ลงบนเส้นประ.....

ตัวอย่างการบันทึก

แบบ สอ.2/1

ข้อ 16	ค่าใช้จ่ายในการขายของสถานประกอบการในปี 2559 ได้แก่ ค่าโฆษณา ค่าขนส่งสินค้าที่ขาย และค่านายหน้า เป็นต้น	Rec.05
	จำนวน 1,300,000	บาท

แบบ สอ.2/2

ข้อ 16	ค่าใช้จ่ายในการขายของสถานประกอบการในปี 2559	Rec.05
	1. ค่าโฆษณา	จำนวน 500,000 บาท
	2. ค่าขนส่งสินค้าที่ขาย	จำนวน 800,000 บาท
	3. ค่านายหน้า	จำนวน - บาท
	4. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการขาย (ระบุ)	จำนวน - บาท
	รวม (รายการ 1 + 2 + 3 + 4)	จำนวน 1,300,000 บาท

แบบ สอ.2/1

ข้อ 17	ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานของสถานประกอบการในปี 2559
1. ค่าไฟฟ้า	จำนวน บาท
2. ค่าน้ำประปา	จำนวน บาท
3. ค่ากำจัดขยะ	จำนวน บาท
4. ค่ายาม ค่าจัดสวน	จำนวน บาท
5. ค่าน้ำมันรถ	จำนวน บาท
6. ค่าไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ค่าบริการอินเทอร์เน็ต	จำนวน บาท
7. ค่าเครื่องเขียน แบบพิมพ์ และวัสดุสิ้นเปลือง	จำนวน บาท
8. ค่าเช่ายานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ ฯลฯ	จำนวน บาท
9. ค่าเช่าอาคารพร้อมที่ดิน	จำนวน บาท
10. ค่าเช่าที่ดิน	จำนวน บาท
11. ค่าดอกเบี้ยย	จำนวน บาท
12. หนี้สูญ	จำนวน บาท
13. ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานอื่นๆ (ระบุ)	จำนวน บาท
รวม (รายการ 1 + 2 + 3 + ... + 13)	จำนวน บาท

แบบ สอ.2/2

ข้อ 17	ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานของสถานประกอบการในปี 2559
1. ค่าไฟฟ้า	จำนวน บาท
2. ค่าน้ำประปา	จำนวน บาท
3. ค่าทำบัญชี ค่าที่ปรึกษา ค่าทนายความ	จำนวน บาท
4. ค่าเลี้ยงรับรอง ค่าบำรุงสโมสร สมาคม	จำนวน บาท
5. ค่ากำจัดขยะ	จำนวน บาท
6. ค่ายาม ค่าจัดสวน	จำนวน บาท
7. ค่าน้ำมันรถ	จำนวน บาท
8. ค่าไปรษณีย์ โทรศัพท์ โทรสาร ค่าบริการอินเทอร์เน็ต	จำนวน บาท
9. ค่าเครื่องเขียน แบบพิมพ์ และวัสดุสิ้นเปลือง	จำนวน บาท
10. ค่าประกันภัย	จำนวน บาท
11. ค่าวิจัย วางแผนและพัฒนา	จำนวน บาท
12. ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	จำนวน บาท
13. ค่าเช่ายานพาหนะ เครื่องมือ เครื่องใช้ ฯลฯ	จำนวน บาท
14. ค่าเช่าอาคารพร้อมที่ดิน	จำนวน บาท
15. ค่าเช่าที่ดิน	จำนวน บาท

แบบ สอ.2/2 ข้อ 17 (ต่อ)

ข้อ 17	ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานของสถานประกอบการในปี 2559 (ต่อ)	
16. ค่าดอกเบี้ยจ่าย	จำนวน	บาท
17. หนี้สูญ	จำนวน	บาท
18. ขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน	จำนวน	บาท
19. ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานอื่นๆ (ระบุ)	จำนวน	บาท
รวม (รายการ 1 + 2 + 3 + ... + 19)	จำนวน	บาท

วัตถุประสงค์ :

ต้องการทราบข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานของสถานประกอบการ เพื่อนำไปคำนวณค่าใช้จ่ายชั้นกลางในการผลิต และมูลค่าเพิ่ม

 วิธีบันทึกแบบ สอ.2/1 และ สอ.2/2 : บันทึกจำนวนเงิน ลงบนเส้นประ.....

การบันทึกค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงาน ให้บันทึกจำนวนเงินค่าใช้จ่ายแต่ละประเภทลงบนเส้นประ..... เช่น ค่าไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าน้ำมันรถ ค่าทำบัญชี ค่าบริการอินเทอร์เน็ต ค่าเครื่องเขียน ค่าประกันภัย ค่าวิจัยวางแผนและพัฒนา ค่าเช่าอาคาร ฯลฯ ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงานบางรายการ แม้จะเป็นจำนวนไม่มากแต่เป็นรายการที่จะต้องทราบ เพื่อนำไปใช้ในการคำนวณรายได้ประชาชาติ คำนวณค่าใช้จ่ายชั้นกลาง และมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบจำนวนเงินของรายการดังกล่าวด้วย

ยกเว้นบางรายการที่ไม่มีในแบบ สอ.2/1 ให้บันทึกไว้ที่ค่าใช้จ่ายในการบริหารและดำเนินงาน อื่นๆ (ระบุ)....

